

מהו הזמן כדי להגיע לחימוץ?

כמה דקות צריכות לעבור מזמן שמוסיפים מים לקמח,
עד שהבצק יחמיץ?

חז"ל בדקו את הנושא ומצאו שאם הבצק יעמוד במשך:

17-16-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-3-2-1

18 דקות

בלא עסק
הבצק יחמיץ

מדוע דווקא לאחר 18 דקות "בלא עסק" הבצק יחמיץ?

התשובה היא שבזמן שאנו עוסקים בבצק (פירוש: לישת, רידוד וכ"ו),
נמלט האויר שנתפס בפנים והבצק לא יכול לתפוח - ותפיחה היא
סימן לחימוץ!

מאובדה 17 נאמרת ההלכה הבאה:

אין חימוץ אחר אפייה

בזמן שאתה קונה קופסת מצות לפסח בחנות, כבר חלפו שבועות או אפילו חדשים מזמן הוספת המים לקמח בעת הכנת המצות הללו.

זה הרבה יותר זמן מ-18 דקות!!

אם כך מדוע האצות הללו אינן חמוצות?

תהליך האפייה בתנור מפסיק לחלוטין את פעולת החימוץ.

כיצד?

התשובה היא, שחום התנור מייבש את כל המים שנשארו בבצק וגם הורס את אחד המרכיבים בקמח, וכבר כתבנו שבלי מים וגם אם רכיב אחד חסר בקמח, תהליך החימוץ לא יכול להתקיים.

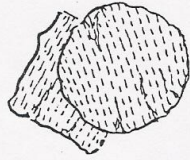
מכאן אנו למדים כלל בהלכות פסח: "איך חימוץ אחר אפייה" (משנה ברורה סגג ד)

לכן אפשר להרטיב מצות בלי שום חשש של חימוץ.

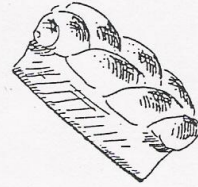
"קמח-מצות" הוא מצות טחונות דק דק, ואפשר להשתמש בו לאפיית עוגות, כופתאות וכי' במשך ימי הפסח.

חמץ, כשר לפסח או קטניות

לפניך שני טורים: בטור הימני, המספרים 1 עד 10. בטור השמאלי, השמות של אוכל שהוא או חמץ או כשר לפסח (לכל העדות) או קטניות. עקוב באצבעך אחר כל קו מהמספר עד שם של האוכל, ורשום בשורה הריקה אם האוכל הוא "חמץ", "כשר לפסח" או "קטניות", לפי הדוגמא הראשונה.

אורז	1. חמץ
מי סודה	2. _____
פיתה	3. _____
יוגורט	4. _____
בירה	5. _____
סוף ליץ	6. _____
פעונית	7. _____
וולף	8. _____
סווד	9. _____
סולת	10. _____

שינוי בחום

כבר כתבנו שמזמן הוספת מים לקמח עד שהבצק יחמיץ לוקח 18 דקות. אולם 18 הדקות הן רק **בחום של החדר**. אם יש עליה בחום, הבצק יחמיץ בפחות מ-18 דקות.

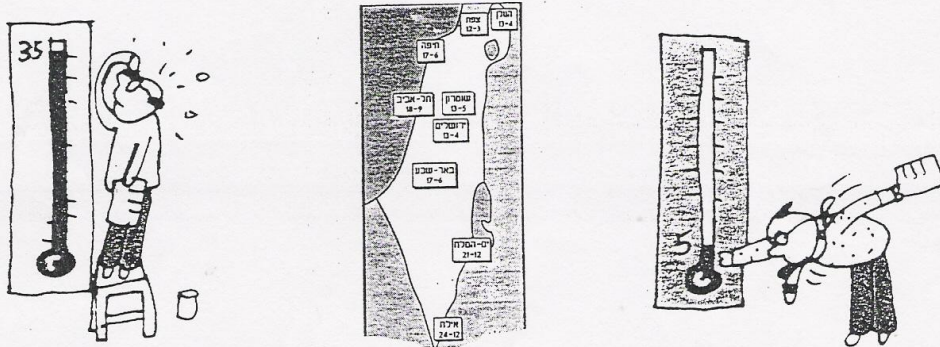
לכן, על מנת למנוע חשש חימוץ, אנחנו נוקטים אמצעי זהירות לוודא שחום הבצק לא יעלה.

אחד מאמצעי הזהירות הללו הוא שהמים שמוסיפים לקמח קרים.

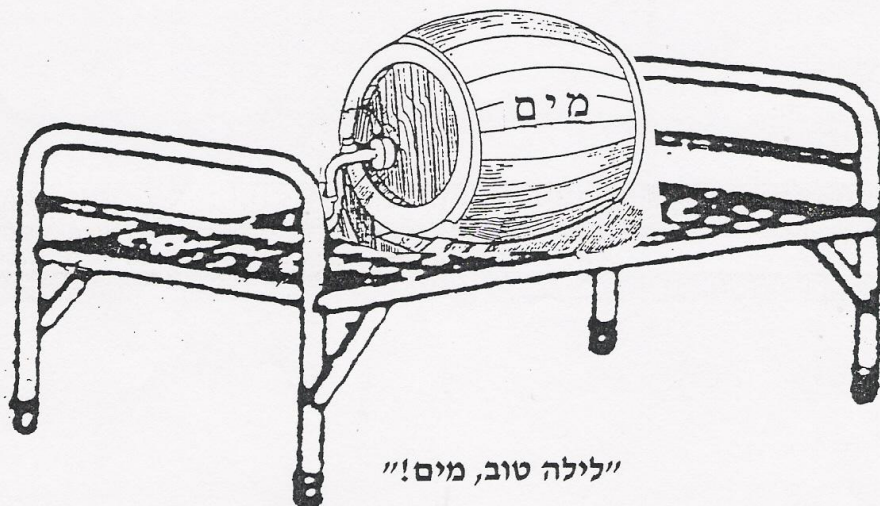
מים הללו נקראו "מים שלנו".

פירוט האיילים "מים שלנו" אינו "מים שלך כשותפות", אלא האיילה "לנו" כאה איילה" - המים לנו נקראו כל האיילה.

בארץ, בתקופת האביב יש ירידה משמעותית במידות החום בלילה.

לכן אם אנו שואבים את המים בתחילת הלילה, והמים נשארים בחדר קר כמו מרתף, במשך כל הלילה, **בבוקר המים יהיו קרירים**.

"לילה טוב, מים!"

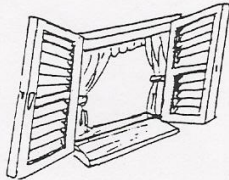
נוסף לכך, כדי שלא תהיה עליה בחום הבצק, אנו לא עוסקים בבצק במקומות הללו:

בחוץ: במקום שיש שמש

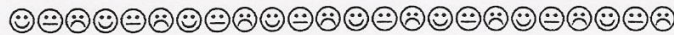
בחוץ: ביום מעונן - (ביום שיש עננים בשמים, יכול להיות גם חם בחוץ)

ליד חלון פתוח - (יכול להיות חם במקום כזה)

ליד תנור האפייה

אין סוף לפירושים על ההגדה של פסח!
 בכל שנה בליל הסדר יכול כל אחד ללמוד משהו חדש מההגדה.
 אנו למדים מההגדה ["מעשה ברבי אליעזר..."] כמה חביבה המצוה של
 סיפור יציאת מצרים, כשאנו קוראים מעשה בחמשה רבנים, גדולי הדור,
 שספרו על יציאת מצרים במשך כל הלילה הראשון של פסח.

ידיעות עצות

5.80 ש"ח (באילת: 5.00 ש"ח) עורך: אפי קומן ז' בניסן מס' 57

חבלה במאפיית מצות

הוספת מיץ לימון למים - נזק של 100,000 ש"ח

אתמול נגרם נזק שנאמד ביותר מ-100,000 ש"ח במאפיית מצות "קריפס דיפסס".

כתבינו הצליח לאסוף את הפרטים הבאים:

בשעה 9:00 בבוקר, התחיל עובד חדש לעבוד במאפיה. בשעה 12:30 הוא הלך להפסקת צהריים, אולם לא חזר. עובד אחר הודיע למנהל העבודה שהוא ראה את העובד החדש מוסיף משהו למים לפני הוספת המים לקמח. בדיקה כימית שנעשתה במים גילתה שהחומר שהוא הוסיף היה מיץ לימון - שהוא מי פירות.

משגיח הכשרות במאפיה הודיע לכתבינו שהוספת מי פרות למים גורמת שהבצק יחמיץ בזמן קצר בהרבה מ-18 דקות, ולכן כל המצות שנאפו אתמול החמיצו, ונפסלו לאכילה בפסח. ההפסד למאפיה נאמד ביותר מ-100,000 ש"ח.

עובד אחר במאפיה צייר את קלסתר פניו של העובד החדש. מי שיכול לאתר אותו מתבקש להתקשר עם המאפיה או המשטרה. המאפיה תתן פרס של 1000 ש"ח למי שיכול לעזור לעצור את האיש הזה.

עשה לך רב

שאלה: חפשתי בהרבה חנויות אחר משחת נעליים שהיא כשרה לפסח, אולם בלי הצלחה. בעל חנות אחת אפילו חשב אותי למשוגע! כבוד הרב, האם תוכל לעזור לי?

תשובה: אתה לא משוגע - רק לא למדת מספיק את הלכות פסח. חמץ שלא ראוי לאכילת כלב מלפני פסח, מותר להנות ממנו בפסח. למיטב ידיעתי, כלבים לא אוכלים משחת נעליים. לכן אפילו אם היא מורכבת מחמץ, מותר להשתמש בה בחול המועד פסח.

לסנה הזאת בירושלים!

בעקבות אבותינו עלה לירושלים בחול המועד פסח על חמור.

פרטים משלומפי
טל: 01-777777

גובה: כ-164 ס"מ

משקל: כ-86 ק"ג
(צריך דיאטה!)

עיניים: כחולות

שער: ג'ינג'י

בתשובה לשאלה שהופנתה לרבנות המקומית בנושא, הוסבר שמי פרות בלי מים שנתווספו לקמח אף פעם לא יביאו את הקמח לחימוץ. הסיבה היא שמי פרות הם חומציים ואחד מהמרכיבים בקמח לא יכול לתפקד במקום שיש חומצה. לכן הבצק לא יכול להגיע לחימוץ. מצה עשירה לשים מקמח ומי פרות בלי שום מים. רק מי פרות עם מים יחמיצו את הבצק - ומהר מאוד!

לצה לערבב צלח וציס לפני ליל הסדר?
קנה בקבוקי ציס ישר ציס-הצלח!

דרשה לשבת הגדול

האם הכרית להסיבה בליל הסדר
צריכה להיות נקיה מצחש שעטנז?

מ נ ח ה

7.00 ש"ח (באילת: 6.00 ש"ח) עורך: ד. יינו ט' בניסן מס' 246

בג"ץ דוחה ערעור

לא קיים מצות שמורות משעת זריעה

התכונן לספירת העומר
 $7 \times 5 = 35$
 שיעורים פרטיים
 על לוח הכפל 7
 ע"י מורה מנוסה
 01-987654 :f6
 לא בשבת

אתמול דחה בית המשפט העליון את הערעור של כתריאל קופולוביץ בנושא "מצות שמורות משעת זריעה".

לפני כחצי שנה, פסק בית משפט המחוזי שלוש שנות מאסר על קופולוביץ בגלל עבירה של מכירת מצות שלטענתו היו "שמורות משעת זריעה", ולכן הן היו יותר מהודרות ממצות שמורות משעת קצירה.

בפסק דין של בית המשפט העליון, כתב השופט קומז'ץ שבענין שמירה על המצות לליל הסדר כתוב בשלחן ערוך: "החיטים שעושים בהם מצת מצוה, טוב לשמרן שלא יפלו עליהם מים משעת קצירה, ולפחות משעת טחינה, ובשעת הדחק מותר ליקח קמח מן השוק". ה"משנה ברורה" מפרש שלפני הקצירה, החיטה לא יכולה להחמיץ, אפילו אם ירד עליה גשם. לכן אין שום "חומרה" להכין מצות שמורות משעת זריעה גרעיני החיטה.

השופט מנגו כתב שאם מקפידים על כך שמים לא יפלו על גרעיני החיטה משעת זריעתם, החיטה לא תצמח כלל, ואז לא יהיה קמח כדי לאפות מצות. יוצא מזה שמכירת מצות המכונות "שמורות משעת זריעה" היא סתם הונאה!

השופטים האחרים הסכימו גם הם לדחות את הערעור.

פסח או... חג המצות?

הרב חרוסת, רבה של כפר כרפס נתן שיעור דרך הלוי שלשום בלילה.

הרב פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

הוא פתח ואמר: "פסח... חג המצות... חג המצות... פסח. מדוע יש שני שמות לחג הזה? הוא הסביר שהשמות הללו מלמדים על הקשר ההדדי שבין הקב"ה ועם ישראל. העם היהודי משבח את הקב"ה שהוא פסח על בתינו במצרים, ולכן קוראים את החג - פסח. הקב"ה משבח את עם ישראל שבמשך שבעת ימי החג הם אוכלים מצות במקום לחם, ולכן התורה קוראת לחג זה - חג המצות.

אחרי השיעור אמר הרב שאפשר לשאול אותו שאלות דרך e-mail.

קופולוביץ מוכר את החמץ שלו מתאו שבבית הכלא דרך האינטרנט

טל גשם
מייסד המפעל

מצות עבודת יד סקומפי-בומפי

ת.ד. 3456 קרית תשעה

טל: 01-0000001 פקס: 01-0000002

e-mail: karpas@yahatz.il

בס"ד

לכל מאן דבעי

שלומיאל פופסי עבד במפעלנו בחמש השנים שחלפו בתפקיד "מנקה כלים".

לאחר כל 18 דקות, הוא ניקה בקפדנות כל פרור בצק שנדבק בשולחנות, בקערות ובמערוכים. כמו-כן הוא שייף את המקלות בהן מכניסים את המצות לתנור. הוא גם בדק אם יש פירורי בצק בידיים ומתחת לצפורניים של כל העובדים שעסקו בבצק.

כידוע, כל פירור של בצק שנשאר על הכלים במשך 18 דקות יהיה חמץ. לכן אם לא מנקים את הכלים הללו, הבצק החמץ שנשאר יתערבב בתוך הבצק שהוכן לאחריו, ויכול לגרום שהמצות הללו יחמיצו. לכן, התפקיד "מנקה כלים" במפעל מצות לפסח הוא תפקיד מאוד אחראי. אין שום ספק שמר פופסי עבד במלוא האחריות בתפקידו, ולכן לא היה שום חשש של חמץ במצות שלנו.

בטוחוני שכל מי שיעסיק אותו יהיה מאוד מרוצה מעבודתו, ואנו מאחלים לו הצלחה.

בכבוד רב,
כ. קצנלנבוגן
כתריאל קצנלנבוגן
מנהל כח האדם

העתק: מנהל המפעל
תיק אישי

**במאפיית מצות מכונה מפסיקים את מנגנון הפעלת
המכונות כל 18 דקות, ומנקים את כל חלקי המכונות
מכל פירורי בצק.**

אפיית מצות בכתה

כסיפור הכא על אפיית מצות בכתה יש מספר זכרית שיכולים לגרות שהאבות יחמיצו. כל הזכרית הללו אופיעים בחוברת זו. סמן עם לורד לומר את הזכרית הללו.

בוקר אחד כמה שבועות לפני פסח, אמר המחנך לתלמידיו: "היום אנו נאפה מצות כשרות עבור ליל הסדר, ולכן צריכים לכוון שעושים את המצות לשם מצות מצוה". הוא הסביר שהדבר הראשון יהיה לנקות היטב את השולחנות אשר בהן נרדד את הבצק.

משה יצא מהכתה וחזר כשבידו הקערה אשר בה לשים את הקמח והמים. הוא שם לב לכך שבקערה נותרו שיריים של בצק כיוון שהתלמידים שאפו אתמול מצות לא ניקו את הקערה. משה שאל את המורה: "האם צריך לשטוף את הקערה?". "לא חשוב" - ענה המורה. המורה לקח שק קמח מן הארון ואמר לכיתה שהקמח נטחן מגרעיני שעורה. הוא הסביר שקמח זה היה שמור משעת טחינה.

אברהם ראה שהשק מקומט בכמה מקומות. הוא שאל את המורה על כך והמורה ענה: "בזמן שהשק נשמר במחסן, גשם נכנס והרטיב את השק. אולם אל תדאג, עכשיו הוא יבש".

מזג האוויר היה נאה באותו היום, אע"פ שהשמים היו די מעוננים. לכן הציעו תלמידי הכתה למורה שהם יוציאו את השולחנות החוצה ויכינו את המצות שם. המורה הסכים.

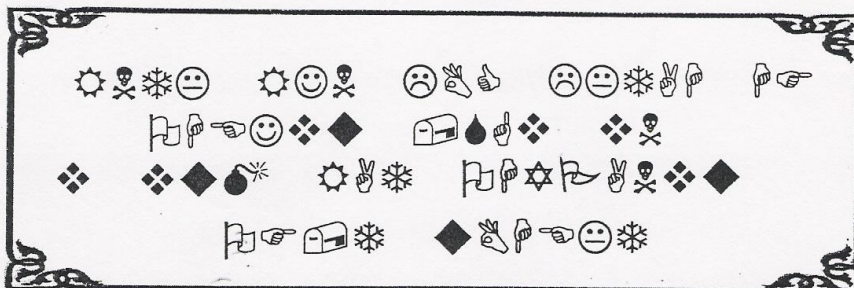
המורה נתן ליצחק כד גדול ובקש ממנו לגשת לברז ולמלא את הכד במים, כדי לערבב עם הקמח. מרדכי קפץ מכיסאו וקרא: "המורה! כדי להוסיף טעם למצות, הבאתי כמה תפוזים ואני רוצה להוסיף את המיץ מהתפוזים הללו בתוך המים!" "בסדר!" ענה המורה.

תלמידי הכתה מדדו את הקמח, הוסיפו מים ועבדו בזריזות כדי ש-18 דקות לא יחלפו עד האפייה. תפקיד ניקור המצות היה של אליהו והוא ישב בשולחן ליד התנור כדי לעשות זאת.

המורה הכניס את המצות לתנור, ורק לאחר שהם קבלו צבע חום בשני הצדדים הוציא אותן מהתנור. לאחר שהוא הפריש "חלה" מהמצות, הוא לקח מספר שקיות, ושם בכל שקית שלוש מצות, ואמר לתלמידים: "שמרו אותן היטב בבית, במקום שאין חשש חמץ, עד ליל הסדר!"

זזה את הפסוק!

בעזרת המפתח תוכל לפענח את הפסוק שנכתב בכתב סתרים!

מפתח

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ
☠	👍	👎	💧	❖	⚔	😊	★	👉	👈	😊	☠	👉	👎

ס	ע	פ	צ	ק	ר	ש	ת	ד	ס	ו	ף	ץ
☒	👉	👎	💣	👉	⚙	👉	👎	👎	👉	👎	👉	👎

תרגילים

Targilim

כתוב את הפסוק!

איזה תשובה התורה נותנת לשאלה זו? (ראה: דברים ו' כח)

איזה תשובה נמצאת בהגדה לשאלה זו? (ראה בהגדה: "כנגד ארבעה בני דברה מורה")

אבא! אל תשלם!!

הלילה הוא ליל הסדר. קדשתם... שתיתם יין בהסיבה... ספרת על יציאת מצרים לבניך... קיימתם מצוות מצה ומרור... אכלתם סעודה חגיגית... ביצים קשות, גפילטע פיש, בשר... הגעתם לסוף "שולחן ערוך"...

אבא! אל תשלם... האפיקומן אינו במקום שהסתרת אותו!!

בנך קופץ על כסאו ואומר: "גנבתי את האפיקומן! אני אחזיר אותו תמורת אופניים... טייפ... סטריו... 10 משחקים למחשב..."

ואתה באוברדרפט!!!

אי!... מה לעשות?... להתחנן לפני בנך... לחפש גמ"ח אפיקומן?... לקחת הלוואה?

לא צריך!... תפתח את ה"שולחן ערוך" ותלמד את ההלכה בנושא זה: "ואם נאבד האפיקומן יאכל כזית אחד במצה שמורה אחרת" (פ"ט ס"ג ע"ב)

לכן תעשה מה שכתוב ב"שולחן ערוך"...

האוברדרפט שלך לא יגדל!... אין צורך להתחנן לפני בנך!... אין צורך לחפש גמ"ח!... אין צורך בהלוואה!...

אולם תזהר!!!

אם בנך הוא פקח, בשנה הבאה הוא יסתיר את כל המצות השמורות שיש לך בבית, ואז אתה תהיה בצרות!!!

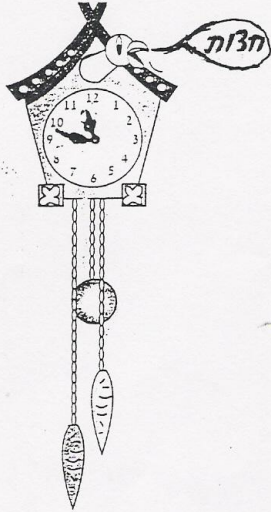
אין יותר אוכל!!

המלה "אפיקומן" היא לא מלה עברית אלא מלה יוונית. פירושה: קינוח סעודה, דהיינו המנה האחרונה בסעודה. כתוב במשנה: "אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן". אסור לאכול שום דבר אחרי האפיקומן.

ΕΠΙΚΟΜΟΝ

"אפיקומן" באותיות יווניות

ויהי בחצי הלילה!

יש מצות עשה מן התורה לאכול מצה בליל הסדר
אמר: "... בערב, האכלו מצות" (שמות י"ט)

יש מחלוקת בין הפוסקים אם צריכים לאכול את המצה קודם חצות הלילה. בקשר לאכילת האפיקומן כתוב בשלחן ערוך:

ויהא זהיר לאכלו קודם חצות (או"ח טעו"א)

אולס אתי חצות?

האם זה בשעה 12:00 בלילה?

התשובה היא לא!!

חצות הוא אמצע הזמן בין שקיעת החמה ובין נץ החמה של מחרת. נציין שזמן חצות הלילה לא חל באותה שעה בכל שנה בליל הסדר!

אם בשנה מסוימת שקיעת החמה בליל הסדר חל בשעה 18:09 והנץ החמה של מחרת הוא 5:15 (לפי שעון חורף) **באיזה שעה יהיה חצות הלילה?**

אם שעון קיץ בתוקף באותו ליל הסדר, **באיזה שעה יחול:**

א) שקיעת החמה? _____

ב) נץ החמה? _____

ג) חצות הלילה? _____

נקודה לאחשבה: לפני העידן של שעונים, איך ידעו האנשים שהגיע חצות הלילה?
 (יש דיון בגמרא בנושא. ראה מסכת ברכות ג.)

הפיוט "ויהי בחצי הלילה" נמצא
 סמוך לסוף ההגדה
 של מספר עדות.
 המחבר היה ינאי שחי לפני כאלף
 וחמש מאות שנה.

רואים פה קטע של פיוט זה
 מכתב יד של הגדה שנכתבה לפני
 כחמש מאות שנה